

ք. Երևան
15.08.2012

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայաստանի ավետարանական հավատքի քրիստոնյաների «Կյանքի Խոսք» եկեղեցի» կրոնական կազմակերպության և կազմակերպության ղեկավար Արթուր Միմոնյանն ընդդեմ «Իրավունք հետաքննություն» և «Արգումենտի նեդելի վ Առմենիի» շաբաթաթերթերի դատական գործով Երևանի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի կայացրած վճռի վերաբերյալ

2012թ. հուլիսի 31-ին, դռնբաց դատական նիստում, Երևանի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանը կայացրել է վճիռ ըստ հայցի «Հայաստանի ավետարանական հավատքի քրիստոնյաների «Կյանքի Խոսք» եկեղեցի» կրոնական կազմակերպության և կազմակերպության ղեկավար Արթուր Միմոնյանի ընդդեմ «Իրավունք հետաքննություն» և «Արգումենտի նեդելի վ Առմենիի» շաբաթաթերթերի՝ ի դեմս լրատվական գործունեություն իրականացնող «Իրավունք Մեդիա» ՍՊ ընկերության՝ պատիվն ու արժանապատվությունը, բարի համբավը արատավորող տեղեկությունները հերքելու և ներողություն խնդրելուն պարտավորեցնելու պահանջի հիմքով:

Տեղեկատվական վեճերի խորհուրդը սույն թվականի մայիսի 11-ին անդրադարձել է այս դատական վեճին՝ իր տարածած եզրահանգման մեջ նշելով, որ կրոնական կազմակերպության հասցեին ուղղված պատասխանող լրատվամիջոցների հայտարարությունները գուրկ էին փաստական հիմքերից և որպես այդպիսին վիճահարույց հայտարարությունները հնարավոր չէր որակել որպես բարեխիղճ դատողություններ (fair comment):

Խորհուրդը նաև գտել էր, որ հողվածի ընդհանուր համատեքստը, ընդհուպ մինչև «աղանդ» բառի շարունակաբար և հետևողականորեն օգտագործումը, լրատվական խոսքը վերածել էին կրոնական ատելություն սերմանող կամ հրահրող խոսքի:

Խորհուրդը խորհապես անհանգստացած է դատարանի վճռով, քանի որ դատարանը չի ապահովել դատական ստուգման ամբողջական և արդյունավետ շրջանակներ: Դատարանը

ուշադրություն չի դարձրել այն հանգամանքի վրա, որ իր առջև ունենալով, ինչպես դատարանն է նշել, կրոնական կազմակերպության և նրա ղեկավարի գործունեությունը լուսաբանելու և քննադատելու և այդ կերպ հասարակության շրջանում արձագանքներ առաջացնելու նպատակ, որն ինքնին իրավաչափ նպատակ է, լրատվամիջոցը պատրաստել է լրատվական նյութ՝ ամբողջությամբ և անվերապահորեն¹ հիմնվելով երրորդ անձի հրապարակային հայտարարության վրա՝ առանց իր սեփական քննությունը կատարելու: Ինչպես բազմիցս նշվել է, թեև լրագրության նման եղանակը ինքնին չի հակասում օրենքի ֆորմալ պահանջներին, լրագրողական էթիկայի և պատասխանատու լրագրության տեսանկյունից լրագրության նման եղանակը խնդրահարույց է: Կոնվենցիայի կիրառությունը ստուգելու նպատակով դատական ստուգում իրականացնելիս դատարանը պետք է պարզեր, թե արդյոք լրագրողը վիճահարույց նյութը հրապարակելուց առաջ բարեխիղճ կերպով կատարել է իր սեփական քննությունը, և այդ իմաստով արդյոք կարելի էր ասել տվյալ հանգամանքների ներքո, որ լրագրողը ազատված էր իր հայտարարությունների փաստական հանգամանքները ստուգելու լրագրողական պարտականությունից:²

Ի վերջո, նշելով պատասխանատու լրագրության մասին, **Խորհուրդը** նկատի ունի ոչ թե իրավական, այլ սոցիալական և մասնագիտական պատասխանատվության շրջանակները, որից առաջինը ենթադրում է, որ լրագրողը պետք է չափազանց մեծ զգուշություն ցուցաբերի, երբ լրատվական նյութն առնչվում է հասարակության բոլոր անդամների սոցիալական արժեքներին՝ այդ թվում ոչ միայն այլոց արտահայտվելու և հասարակական հետաքրքրություն ներկայացնող դեպքերի մասին քննադատական կարծիքներ հնչեցնելու ազատությունը, այլ նաև յուրաքանչյուրի կրոնական համոզմունքների նկատմամբ հարգանքի իրավունքը, իսկ երկրորդը՝ ճշգրիտ և անաչառ լրատվություն տարածելու լրագրողի մասնագիտական պարտքը:

Տեղեկատվական վեճերի խորհուրդ

Շուշան Դոյրոյան (Խորհրդի քարտուղար)–Տեղեկատվության ազատության կենտրոնի նախագահ

Մանանա Ասլամազյան–«Արմմեդիա» ծրագրի տնօրեն

Բորիս Նավասարդյան–Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ

Արամ Աբրահամյան–«Առավոտ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր

Արա Ղազարյան–«Արևի Քնսալթ» փաստաբանական գրասենյակի փոխտնօրեն

¹ *Ռուսյանա Իվանովան ընդդեմ Բուլղարիայի*, թիվ 36207/03, ՄԻԵԴ, 14/02/2008, , § 65:

² *Պեդերսենն ու Բասդազարդն ընդդեմ Դանիայի*, թիվ 49017/99, ՄԻԵԴ, 17/12/2004, § 78: